

Z ČESKO-AMERICKÉ POESIE.
STĚPÁN HALUZA:

Mládí a láska.

Běžlostná záře na nebi
síroca věnčila hory,
den, plný ranní vešely,
zastínil nebeské zory.

Ptačtvo v oblacích zpívalo,
růže se nádherně rděly,
slunečko kvitka libalo,
vůnkem se lučiny chvěly.

U lesa malý rybníček,
ba spíše studánka zlatá,
z níž mnoho pestrých rybiček
potůčkem do světa chvátá.

Nad vodou vrba práchnivá
starobou skláněla hlí, ve stínu jejím trávnívá
pocestný rád klidu chvíli. —

Sem v plné kráse přírody
bohyně vyšla si kdysi,
bohyně mládí podoby
s dlouhými, zlatými vlasy.

Z podzemní vyšla si skrýše
studánku navštívit milou,
by slyšela kvítí jak dýše
a nožku si umyla malou.

Usedla na břeh. Toužebně
mládí se v prsou jí dmulo,
dvě poupat nežných valesné
city jí na srdce paulo.

Veliká byla ta bohyně,
přívabná, čistá a mocná,
váech citů mladých vládkyně,
divoká, v lásce až hrozná.

Dlouho seděla pod vrbou
ústa jí touhou až plála,
nožka houpala pod vodou,
léčka jí podivně hrála.

Bůh polo, polo příroda
v prsou se tulil a spínal,
v oku však jako vojvoda
chlád a klid věčně dřímál. —

Chýlilo se už k večeru,
když pastýř pod lesem zapěl
na sukovou svou píšťalu
a stádo se stráně sháněl.

Byl okamžik to čarovný,
v němž pastýř pěl svoji píseň,
pěl zvolna; avšak dojemný
tón jeho zaséval tiseň. —

V tom bohyně se otřásla,
nitro se rozpuklo ve dvě,
avšak žití jí dohasla
neb srdce bylo již mrtvé.

Na prsou z jejích poupátek
dvě velké růže se vzpály,
jako dvě lásky vnoučátek
váechen cit z duše jí vzaly. —

Mraky stáhly se nad lesem,
zahřmělo z hluboka, v dělá,
prudký déšť lil se za bleskem,
povodeň trhala skály.

Šmyto vše bylo z povrchu,
pohřbeno v náplavě, v bahně,
jen růže svěží nádechu,
v oceánu spěchaly drabně.

Tan mořské víry od sebe
i tyto k různému cíli
roztrhly růže spojené
v posvátné přírody chvíli.

Jednu z nich v ledu končiny
proud mocný zahnal divoký,
druhou též daleko otěný
hrob moře pojal hluboký.

OTAKAR CHARVAT:

K slunci...

Z česko-amerického života.

I.

Takový dusný a smutný to byl kus světa. Od rána do večera bylo slyšet jednotvárné dunění sazečských strojů, tiskařských lisů, kovové rány a jenom chvílemi tou změní různých zvuků pronikl lidský hlas. Kus podzemního světa, bez radosti, bez slunce...

Nikdo by byl ani neřekl, že zde žije jedenáct lidí, kteří od rána do večera ožívají tu spoustu podivných strojů a dýchají kovový prach, že je zde jedenáct párů rukou, které skládají písmenku za písmenkou, řádku za řádkou, sloupec za sloupem, aby ze všeho toho povstalo několik stran potištného papíru pro ukojení hladové duše lidí, kteří touží vědět, co se děje ve světě.

Jedenáct duší tu od rozhrésku dne horečně pracovalo, jedenáct těl peklo se v té výšni, kde od rána do večera hořela plynová světla,

duněly stroje a vše zdálo se dýchat ohněm a horkem. Jedenáct srdcí, mozků a plíc se tu denně obřetovalo pro hladovici čtenářstvo, které jistě nemělo ani tušení o této velké oběti...

Byl tu foremanem starý Kozák, který v podzemním tomto světě byl již přes dvacet let. Byl nejstarším z jedenácti vůdčů armády kovových písmenek a dobře pamatoval ty doby, kdy stály zde jen dvě, tři kasy s písmenkami, kdy tu nebylo strojů a vše jen ze tak živořilo. Během těch dob vystřídalo se zde mnoho tváří s očima krvavě zapálenými. A mnoho z těch, kteří přišli sem za životem, dnes už není. Stali se obětmi té výhně, toho kovového prachu a toho ovzduší, v němž nikomu dobře se nedaří.

Kozák je už šedivý a má své názory o životě. Člověk dobrého, měkkého srdce, který dobře ví o obětech, které přináší deset jeho podřízených spoludruhů. A proto vždycky, kdykoli láme ty řady kovových literek a zahledí se na ně, vzdychne si a zdá se mu, že vidí na nich černatí kus lidského života, kus lidského srdce a kus lidských plíc... Proto má všechny své podřízené rád a neublížil by jim za nic na světě.

Dále je tu Holoubek, Stašek, Kovanda a Kabeláč, bledí hoši slabých těl, z nichž jistě každý kovovému Démonu přinesl svou obět. U lisů je Koudela s Matoušem a čtrnáctiletý hoch Fráňa, který nenasytitý stroj krmí papírovou potravou. Dlouhého a vyzáblého Karhana a maličkého Vránu je viděti každé chvíli jinde. Tu popohánějí menší lis, tu zase Kozákovi pomáhají při úpravě forem. Potom tu je Stěpán Kuvala, jemuž všichni říkájí čtyřoký, poněvadž nosí brejle. Má bledou inteligentní tvář a téměř s nikým nemluví. Není zde dlouho. Přišel sem jenom proto, že nikde nemohl naleznouti zaměstnání aspoň poněkud přiměřené svému vzdělání. V Americe dlí necelé dva roky a za ten čas přetrpěl velmi mnoho. Na čele má čtyři hluboké vrásky a soudě dle těchto, mnoho asi přemýšlí. Kolem rtů každé chvíle mihne se mu polobolestný úšklebek, který na jeho tváři nepěkně se vyjímá.

Vypravovalo se o něm, že v Čechách má bohaté rodiče a že do Ameriky odjel pouze ze vzdoru. Mnozí tvrdili opět, že proto opustil vlast, že ta, ku které zaplanul láskou, provdala se za jiného.

Stěpán Kuvala už od malička byl podivný hoch. Otec jeho byl úředníkem ve velké továrně kdesi v severních Čechách a Stěpán přicházející příliš často do styku s dělnictvem, poznal ubohý jejich život. Maje srdce své otevřené pro bolest, pokládal otázku dělnickou zároveň také za svoji a mnoho se o ni zajímal. Bylo ho často viděti mezi dělníky, hovořícími o svém postavení, o snech v budoucnosti a o socialismu. Stěpán mnoho z počátku řečem těm nerozuměl, ale dobře chápal, že z temnot chtějí k slunci, že chtějí žít životem lepším a jasnějším. A lásku k věci dělnické přivezl si i do Prahy, kam dán byl na studie. A zde opět často bylo ho viděti v dělnických schůzích, lačně čekajícího na slova řečníků a pozorujícího shromážděné davy. Pro svou libůstku mnoho vytrpěl, zejména když kteréhosi dne dověděl se představení ústavu, v němž studoval, že nejen schůze navštěvuje, ale i mezi svými spolužáky budí lásku k věci uhnětených a ušlapných. V té době právě zakládala se strana národně-socialní a Kuvala, který hned z domova přinesl si ducha patriotického, stal se její nejhorlivějším stoupencem. Po-

zději jako studující vysokých škol měl volnější pole. Nebylo mu nikým zabraňováno, aby šel tam, kam srdce jej táhlo. Řeční, přednášel, agitoval, ba nějaký čas i redigoval jakýsi malý časopis, který však za nedlouho po svém založení zanikl.

Bylo to v období let devadesátých. Všude se zimníce pracovalo, aby buzeno národní vědomí, konány byly schůze a tábory, řečnilo se, hejslovalo, pěstě se zatínaly proti Vidni a šusem i hrozby vytryskly ze rtů nadšených. Kuvala byl všude. V Praze i na venku působil, stavěl i boural, spolky zakládal a schůze pořádal, na nichž mluvil až do unavení. Venkovské časopisy otevíraly své sloupce ku jeho pochvalě a Kuvala byl šťasten, domnívaje se, že nalézá se na prahu lepšího života a na jasnějších cestách.

Dělnictvo jej etilo pro velkou lásku k hněteným a pro porozumění, jež měl k těm nejspodnějším. Ostatní vrstvy vážili si jej pro obět, jež přinášel probuzení lidu, pro jeho lásku k české věci, pro níž neznal ani oddechu a pro níž vykonati věci nejtěžší bylo mu maličkostí.

Byl také několikrát vyšetřován politickými úřady pro pobuřování a i to nemalo přispělo k jeho popularitě a davy křeslily si kolem jeho sympathické hlavy mučednickou gloriolu.

A v té době našel si družku, rovněž dělnickou agitatorku, k níž přilnul s celou svou duší. Život nezdál se mu již tak prázdňným, viděl před sebou jasně svoji cestu, po které kráčet si umínil po celý svůj život.

Přiblížily se pražské bouře prosekové. Náhle, jako bouře se přihnaly a nikdo netušil, že dohru budou mít před soudy, že vyžádají se mnoho nevinné krve, mnoho pláče, bídy a strádání.

Přišly zprávy o německých násilnostech v krajích ohrožených, zprávy, při nichž česká krev se bouřila, pěstě se svíraly a srdce zatoužilo po odvěte.

A ta konečně nadešla. Praha po několik večerů měla podivný ráz. Po celé délce Václavského náměstí procházely se davy, nejprve tiše, nehlučně. Ale z těch na první pohled klidných tváří dalo se mnoho čísti. Ovzduší bylo dusné jako před bouří... V namodralé mlze přecházely masy lidí, inteligence, studentstvo, dělnici ve svých učerných halenách, tak jak vyšli z továren a dílen. Objevovaly se všude bělo-modro-červené trikolory a mnozí zdobili se i červeno-bílými karafiáty.

Všude bylo cítit, že se cosi chystá. Požár nějaký, který vzplane náhle a který nebude tak snadno k uhasení. A požár vzplanul. Začalo to nejprve zpěvem a když podrážděným davům bylo zpívání zakázáno a když policie dopustila se několika násilností, nastaly hrozné scény.

Ulíce v krátkém čase proměnily se v bojiště. Stavěny byly bariéry, policie a vojsku stavěn byl odpor a konec konců tekla krev. A rudá, teplá lidská krev davy podráždila ještě více.

Německé štíty a nápisý s domů byly trhány a okna židovských obchodníků vytloukána. Ba došlo i k tomu, že vojsko bylo povoláno. A opět několik nevinných lidí zaplatilo krvavou daní rozdrážděnosti širokých mass.

Stěpán Kuvala, ač z počátku měl radost nad vzkypěním české krve, přece jen s násilím nesouhlasil. Byl člověkem v první řadě a nemohl necítiti, že davy vylévají rozdrážděnost svou na nevinných.

A Stěpán Kuvala nerozmýšleje se dlouho, šel tam, kde bylo nej-

hůře. Drancovali tam jakýsi židovský krám, zboží vynášeli ven a chystali se jej zapáliti.

Kuvala uvítán byl bouřlivým pokřikem. Byl dobře znám ze schůzí a proto v nezdravém nadšení radostně vítali jej i zde.

"Ať promluví," zvolal kdosi.

"Kuvalo, mluv!" přidali se jiní.

A Kuvala vystoupiv na prázdňnou bednu rychle sem odkusil postavou, mluvil:

"Přátelé, to, co dnes jste vykonali, státi se nemělo. Mstíte se na nevinných a svému pravému nepříteli dáváte tím do rukou zbraň, jež ostří počítíte v době nejbližší!"

Nastal hlomoz a hluk. Někteří zavolali: "Dolů s ním! Hanba mu!"

"... pravíte: Bratrství! Lidskost! A nebyl ten žid, kterého zde připravili jste o majetek, také člověkem — bratrem? Přátelé, cesta vaše je pochybná! Není to cesta ku kráse, k lepšímu životu, není to cesta čestná, spravedlivá! Je to násilí, které jste několikrát se mnou odsoudili. Hanba takovému lidu, který podobnou cestou chce pracovati proti nepřítelům..."

Více neřekl. Kdosi strhl jej dolů. Povstal hlomoz, křik.

"Zrádce!" zavolal kdosi. Kuvala viděl, jak mnozí mu hrozí pěstí a kdosi zamával mu holí zrovna nad hlavou... A nebyti policie, které opětně podařilo se davy dostat pod svoji kontrolu a skupeňi kolem Kuvaly rozehnati, byl by jistě utržil několik ran.

Zpráva o tom rychle rozšířila se Prahou. Kuvala prohlášen za zrádce a zaprodance a rázem byl konec jeho popularitě. Přátelé dřívější se mu vyhýbali, ba odvrátila se od něho po čase i ta, jež již úsměv jej posiloval a na níž vzpomínka vždy přinášela mu útěchu a posilu...

Kuvala prožíval zklamání za zklamáním. Zakotvoval v přístavech velmi podezřelých. Duše jeho prodělala těžké boje, které ko-

nec konců vyzněly v pokus sebevraždy.

Postřelil se, ale poranění nebylo smrtelné. Po několika měsících ozdravěl. Nyní teprve odvrátil se od něho i ti poslední přátelé, ba i jeho rodiče. A když kdysi nadhodil, že by nejráději odjel do Ameriky, do země svobody, kde by síly své mohl lépe uplatiti a kde by snad došel klidu, nezbraňovali mu příliš.

Kuvala jel do nového světa. Na čas zapomněl na svá zklamání a cítil v sobě opětně přebytek sil k novému životu a práci.

Pokračování.

Pravdivá povídka o pravdivém léku. — Před více než sto lety žil v pohorí Blue Ridge v Pensylvanii původní Dr. Peter Fahrney, široce známý jako proslulý a dobrý lékař — pomocník a uzdravovatel svých bližních. Potomci oněch, mezi nimiž on žil a pracoval, zorganizovali se před nedávnem ve Fahrneyovo Pamětní Družstvo v San Mar, Maryland, aby jeho památku udržovali.

Jeho textem v lékařství bylo "listí stromů necht slouží k léčení lidí". Vlastnoručně sbíral listí, kořínky a byliny a strávil svůj čas mícháním jich v zdravé léky. Korunou jeho životní práce byl však objev proslulého krevního léku, jenž je pravou sílvkou pro celou soustavu tělesnou a jehož pomoc je trvalá. Léč tento stal se znám jako Dra. Petra Hoboko, a předáván byl jako dědičtí čtyřem po sobě jdoucím pokolením. Dnes je připravován od pravníků starého Dra. Petra, v přísném souhlasu s jeho proslulou formulí.

Dra. Petra Hoboko předvádí se před lidí na úplně rozdílný způsob od obyčejných léků. Dodává se místními jednateli v drobném; ne lékárníky, nýbrž sousedy, jež znáte a jimž důvěřujete. Nevíte-li o žádném jednateli ve svém souseedství, dopište na Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

Viditelný. Trvanlivý. Rychlý.

UNDERWOOD STANDARD TYPEWRITER.

Stroj, jež je konečné koupíte. **Je-li to Underwood, jest dobrý.**

UNDERWOOD TYPEWRITER CO.
1617 Farnam St., - 37-5 - Omaha, Neb.

POMNIKY
zulové a mramorové
Frank Novák,

1413-15 So. 13th St., Omaha.
(Naproti Hotělu Praha)

Velký sklad, krásná práce zaručena.
Kupte si pomník v Omaze. Co ušetříte, zaplatí vám více než cestu.

Nejoblíbenější středisko Čechů s Omahy i venkova jest

Elegantně zařízený HOSTINEC
který vlastní

Josef Novák, č. 424 již. 15. a Howard ul.

Výtečný Krugov "Cabinet" stále na čepu, jakoz i nejlepší piva lahová. Na skladě má pouze ta nejlepší vína, jemné likéry a vybrané doutníky. Chutný zákusek po ruce.
O hajanou příteč krajanů táká **JOSEF NOVÁK.**